

Resolution om truslen mod EU's Schengenområde uden grænser

(2016/C 120/02)

DET EUROPÆISKE REGIONSUDVALG,

- som henviser til den aktuelle ekstraordinære migrationssituation,
- som henviser til målsætningen i EU-traktatens artikel 3 og EUF-traktatens artikel 67 om at sikre EU's borgere et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed uden indre grænser,
- som henviser til artikel 18 i EU's charter om grundlæggende rettigheder, som sikrer retten til asyl, samt til EU-medlemsstaternes relevante nationale og internationale forpligtelser,

1. minder om, at Schengenaftalen om fri bevægelighed for personer, som i øjeblikket omfatter 26 lande, af hvilke 22 er EU-medlemsstater, udgør en af de mest vellykkede søjler i opbygningen af Den Europæiske Union. Schengenaftalen, som er indarbejdet i EU-traktaterne, er uløseligt forbundet med det indre marked og er et centralt element i de fire bevægelsesfriheder — for varer, tjenesteydelser, personer og kapital — i EU;

2. påpeger, at den frie bevægelighed og afskaffelsen af de indre grænser er vigtige resultater i den europæiske integrationsproces, som ikke alene har stor økonomisk, social og territorial betydning, men som også har en symbolsk værdi for EU og dets borgere, idet disse resultater er direkte forbundet med processen hen imod en stadig snævrere union mellem de europæiske folk;

3. understreger, at åbne indre grænser er ryggraden i EU's økonomi. I betragtning af, at handel mellem medlemsstaterne har en værdi af 2 800 mia. EUR, involverer 1,7 mio. grænsearbejdere og 57 mio. vejtransportbevægelser over grænserne hvert år, understreger Regionsudvalget, at en ændring af betingelserne for mobilitet og udveksling i Schengenområdet ville få særdeles store konsekvenser for beskæftigelse og investeringer i mange EU-lande. Udvalget understreger, at EU's område med frihed, sikkerhed og retfærdighed uden indre grænser er afhængigt af en passende og fælles beskyttelse af områdets ydre grænser;

4. fremhæver, at lokale og regionale myndigheder overalt i EU nyder godt af fraværet af indre grænser, i form af økonomisk udvikling, social og kulturel udveksling, grænseoverskridende samarbejde og navnlig implementeringen af programmerne om europæisk territorielt samarbejde og af europæiske grupper for territorielt samarbejde;

5. understreger, at brugen af Schengenaftalens begrænsningsklausuler og den heraf følgende begrænsning af den fri bevægelighed i særlig grad kan få negative konsekvenser for de centrale målsætninger i grænseoverskridende samarbejdsprojekter;

6. anerkender de enorme udfordringer, EU og dets medlemsstater samt deres regioner, byer og kommuner står over for som følge af det store antal flygtninge med behov for international beskyttelse og økonomiske migranter, som søger illegalt ind i EU. Udvalget gentager, at det skal sikres, at de, der rejser ind i EU, gør dette på lovlig vis, og at der sker en nøje, hurtig og effektiv registrering under overholdelse af EU's charter om grundlæggende rettigheder, og understreger, at der bør afsættes flere ressourcer til sikringen af EU's ydre grænser og til at sørge for, at indrejse i EU sker på lovlig velordnet vis. Udvalget bemærker desuden, at der er behov for omfattende foranstaltninger og reformer, så de migranter, der kommer til Europa, kan begynde at arbejde og integrere sig. Udvalget understreger, at kontrollen med Schengenområdets ydre grænser skal gennemføres på en måde, der stemmer overens med medlemsstaternes internationale forpligtelser over for flygtninge og EU's charter om grundlæggende rettigheder, herunder rettighederne i tilknytning til den menneskelige værdighed og ikkeforskelsbehandling;

7. bemærker, at de aktuelle problemer i Schengensystemet delvis er resultatet af manglen på koordinering og ressourcer til håndtering af det store antal flygtninge og migranter, der ankommer, manglen på passende politiske budskaber om indrejse på lovlig vis via grænseovergangssteder samt en utilstrækkelig inddragelse af lokale og regionale myndigheder;

8. fremhæver, at det har højeste prioritet at beskytte Schengenaftalens værdier og bevare Schengenrådets stabilitet. Derudover er det nødvendigt at genvinde kontrollen med EU's ydre grænser og styrke grænseforvaltningskapaciteten. Udvalget understreger, at der er behov for umiddelbare foranstaltninger til udvikling af et system, der kan sikre overvågning af irregulære migranternes færden i Schengenområdet, så det forhindres, at myndighederne ikke har kendskab til deres opholdssted. Udvalget bemærker, at processen vedrørende tilbagesendelse af asylansøgere, hvis ansøgning er blevet afvist, og deres tilbagetagelse til oprindelseslandene bør fremskyndes;
9. understreger, at denne udfordring kræver fælles løsninger baseret på gensidigt samarbejde mellem alle myndighedsniveauer, da ukoordinerede politiske initiativer har alvorlige konsekvenser for andre medlemsstater og disses regioner og byer, hvilket forværrer de generelle problemer og underminerer borgernes allerede hårdt prøvede tillid. Udvalget understreger i denne forbindelse, at bebrejdelser af enkelte lande eller institutioner for den nuværende situation og trusler om udelukkelse af medlemmer fra Schengenområdet ikke vil bidrage til en varig løsning og kan skabe en farlig præcedens med yderst alvorlige konsekvenser på lang sigt for det europæiske integrationsprojekt. Udvalget bemærker desuden, at udelukkelse af en medlemsstat på nuværende tidspunkt ikke er muligt i henhold til Schengenaf talen;
10. udtrykker dyb bekymring over de aktuelle vanskeligheder ved at håndhæve regler, som er aftalt i fællesskab i henhold til EU-traktaterne, om beskyttelse af de ydre grænser, styrket indsats for at forebygge og bekæmpe ulovlig migration og menneskesmugling, effektive tilbagesendelsespolitikker, fælles standarder for modtagelse og registrering af flygtninge og asylansøgere og implementering af en fælles migrationspolitik;
11. er overbevist om, at det ikke kan være svaret på EU-borgernes ønske om mere sikkerhed og beskyttelse af deres velstand at sætte Schengensystemets politiske, økonomiske og sociale resultater over styr gennem genindførelse af permanent grænsekontrol. Samtidig er det dog helt afgørende at give EU-borgerne nogle øjeblikkelige, konkrete og ansvarlige svar;
12. opfordrer derfor EU-medlemsstaterne og EU-institutionerne til hurtigt at anlægge en konstruktiv tilgang, til at modstå fristelsen til at fremsætte løfter om overforenklede løsninger og til nøje at analysere ulemper og fordele ved eventuelle forslag. Udvalget fastholder, at tæt samarbejde med lokale og regionale myndigheder og oplysning til borgerne om de konsekvenser, en genindførelse af grænserne vil få for deres dagligdag, er af afgørende betydning for at genetablere EU's troværdighed i denne krisetid. Udvalget påpeger i denne forbindelse, at i henhold til betingelser, som er tydeligt fastsat i Schengengrænsekodeksen, kan midlertidig grænsekontrol ikke forlænges på ubestemt tid, og at en opretholdelse i op til to år kun er mulig under ekstraordinære omstændigheder, når virkemåden af området uden indre grænser er truet på grund af vedvarende alvorlige mangler i forbindelse med kontrollen ved de ydre grænser;
13. understreger, at det er bydende nødvendigt at udvikle en fælles, stabil og ambitiøs EU-tilgang til forvaltning af EU's ydre grænser, helt konkret ved at etablere hotspots i tredjelande for at værne om sikkerheden i det indre Schengenområde, garantere den fri bevægelighed og afværge en alvorlig troværdighedskrise for EU. Udvalget opfordrer derfor alle involverede parter til at udvikle tydelige køreplaner og tidsplaner for både kort- og langsigtede løsninger og understreger behovet for at fastslå, hvad delt ansvar og solidaritetsbaserede tiltag indebærer, idet de enkelte landes, regioners og lokalmyndigheders samt migranternes forventninger, behov og integrationsmuligheder tages i betragtning;
14. støtter i denne forbindelse etableringen af en fælles EU-liste over sikre oprindelseslande, hvilket vil give mulighed for hurtig behandling af asylansøgninger fra statsborgere fra lande, der betragtes som »sikre« i henhold til de kriterier, der er fastsat i direktivet om asylprocedurer, og i fuld overensstemmelse med princippet om nonrefoulement, i stedet for ukoordinerede nationale lister, der risikerer at føre til et kapløb mod bunden med hensyn til de laveste godkendelsessatser;
15. pålægger sin formand at fremsende denne resolution til Kommissionen, Europa-Parlamentet, Rådet og formanden for Det Europæiske Råd.

Bruxelles, den 11. februar 2016.

Markku MARKKULA

Formand for
Det Europæiske Regionsudvalg
